

O predstavi „Balava“, prema tekstu Dunje Matić i u režiji Andreja Nosova, koja je u kooprodukciji Hartafakta i BeoArta premijerno odigrana 30. decembra 2018. u Beogradskom dramskom pozorištu - govori pozorišni kritičar Bojan Munjin.

Četiri žene, dve generacije i jedan problem. Te četiri žene su majka, dve ćerke i tetka a taj jedan problem, iza kojeg se kriju mnogi drugi, jest želja za nekom vrstom patološkog posedovanja i dominacije, koju vidimo i u našim porodicama i u današnjem društvu. To je otprilike najkraći siže komada „Balava“ vrlo mlade dramske spisateljice Dunje Matić, koja o tom problemu progovara kao da upravo sada sedi u svojoj devojačkoj sobi, dok se svađa sa sestrom, u senci sveprisutne majke i njenih neurotičnih prohteva. Predstava je komponovana kao serija brzopoteznih ispovesti svake od junakinja – uz povremenu pratnju klavira, ili tegobnih duela na brisanom prostoru između roditeljske porobljavajuće brige i mladalačke želje za begom u slobodu šta god ona značila. Jedna od ćerki – Balava – iznenada će da zatrudni, dete će se roditi mrtvo a to će onda otvoriti novi krug nerazumevanja i taj porodični ponor među generacijama postaće neprevladiv i definitivan. Ta mučna priča i ti teški i depresivni odnosi među roditeljima i decom, koje slika Dunja Matić, na tragu su dramskog pisma jedne Milene Marković ili Biljane Srbljanović, koji pokazuje da su jad i čemer osnovni vektori osećanja sveta i života, kako starije tako i najmlađe generacije dramskih pisaca i u Srbiji i u regionu. Interesantno je da su na primer *Porodične priče* Biljane Srbljanović za koje je jedan nemački kritičar rekao da „ukazuju na istinitost ukradenog života“, napisane 1996., u istoj godine kada se Dunja Matić rodila i da 22 godine kasnije u predstavi „Balava“ ponovo gledamo porodične priče ispunjene istim ili sličnim doživljajem razmrvljenog i usitnjenog života. Trebalo bi se samokritički zapitati zašto je to tako i zašto u jednom dugom trajanju na ovom komadiću Balkana, nema dovoljno topline, ljubavi i optimizma, kada se radi o generaciji 90-ih kao i o sadašnjim mladima i njihovom viđenju sebe samih u vremenu današnjem. To se vidi i u

rečima Dunje Matić kada govori o sudbini svoje glavne junakinje: „Šta je sa Balavom posle bilo – nije bitno, jer joj nigde neće biti gore nego tamo odakle je došla.“ Ako bi se ovoj predstavi moglo nešto da zameri, onda su to songovi koji se pevaju u toku predstave (opet na tragu recimo Milene Marković) ali oni u ovom slučaju deluju nekako neuspelo nalepljeno na osnovno tkivo predstave, ali svakako treba pohvaliti četiri glumice – iskusne Mirjanu Karanović i Jasnu Đuričić i mlade Isidoru Simijonović i Jovanu Belović.

Sve u svemu „Balava“ je vrlo uspela komorna predstava, koja preko priče o porodičnim odnosima, vrlo angažovano govori o trenutku u kojem živimo, koji je određen hroničnim i depresivnim osećajem zarobljenosti unutar mnogih takvih međuljudskih veza ali i očajničkom željom pojedinaca da iz takvih odnosa pobegnu kolikogod koštao rizik njihove neizvesne budućnosti.